

О. Г. Парфентьева,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, Національний транспортний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5946-9490>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.8.105

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТАЛИЙ РОЗВИТОК КОМПАНІЇ

O. Parfentieva,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economy, National Transport University

THEORETICAL PRINCIPLES OF INFORMATION DISCLOSURE ABOUT SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE COMPANY

Мета стаття полягає у систематизації та узагальненні теоретичних засад представлення даних про екологічні, соціальні та управлінські наслідки (ESG) економічної діяльності компанії. За результатами дослідження з'ясовано, що розкриття інформації щодо факторів ESG значно збільшилися за останні роки завдяки розвитку теоретичних засад через урахування низки теорій, зокрема агентської теорії, теорії зацікавлених сторін, теорії сигналізації, інституційної теорії та теорії легітимності. Продемонстровано, що досліджені теорії пояснюють яким має бути рівень прозорості та як залучення зацікавлених сторін (у різних контекстах, через внутрішні або зовнішні впливи) і ступінь залучення сприяють або перешкоджають урахуванню цілей сталого розвитку. Враховуючи важливість теми сталого розвитку, досліджені теорії мають важливе значення для розкриття інформації про екологічні, соціальні та управлінські наслідки економічної діяльності компанії.

The purpose of the article is to systematize and generalize the theoretical basis of presenting data on environmental, social and managerial consequences (ESG) of the company's economic activity. According to the results of the study, it was found that disclosures regarding ESG factors have increased significantly in recent years due to the development of theoretical frameworks due to the consideration of a number of theories, including agency theory, stakeholder theory, signaling theory, institutional theory and legitimacy theory.

It is demonstrated that the researched theories explain what the level of transparency should be and how the involvement of stakeholders (in different contexts, through internal or external influences) and the degree of involvement contribute or hinder the consideration of sustainable development goals.

Given the importance of the topic of sustainable development, the researched theories are important for disclosing information about the environmental, social and managerial consequences of the company's economic activity.

The Sustainable Development Goals are a universal call to action, requiring business and society to adopt values-based behavior that meets the demands of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs. In accordance with the goals of sustainable development, the main value orientations are the preservation of long-term environmental sustainability, the satisfaction of basic human needs, and the promotion of intragenerational and intergenerational justice. Disclosure of sustainability goals and the environmental, social and governance (ESG) implications of any economic activity is critical for various market participants.

Relevant theoretical frameworks explain what the level of transparency should be and how the involvement of stakeholders (in different contexts, through internal or external influences) and the degree of involvement contribute to or hinder the consideration of sustainable development goals.

The degree of disclosure of information about sustainable development goals depends on a number of factors. From a theoretical point of view, the relationship between the integration of ESG in economic activity and cultural values, which are a priority in society, is traced.

Ключові слова: сталий розвиток, ESG, агентська теорія, теорія зацікавлених сторін, теорія сигналізації, інституційна теорія, теорія легітимності.

Key words: sustainable development, ESG, agency theory, stakeholder theory, signaling theory, institutional theory, legitimacy theory.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Цілі сталого розвитку є універсальним закликком до дій, що вимагає від бізнесу та суспільства заснованої на цінностях поведінки, що відповідає вимогам сьогодення, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої потреби. Відповідно до цілей сталого розвитку головними ціннісними орієнтирами є збереження довгострокової екологічної стійкості, задоволення основних потреб людини, сприяння внутрішньогенераційній та міжгенераційній справедливості. Розкриття інформації про цілі сталого розвитку та екологічні, соціальні та управлінські наслідки (ESG) будь-якої економічної діяльності має вирішальне значення для різних учасників ринку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Ступінь розкриття інформації про цілі сталого розвитку залежить від низки факторів. З теоретичної точки зору прослідковується зв'язок між інтеграцією ESG в економічну діяльність і культурними цінностями, які є в пріоритеті у суспільства. Toumi N.B.F., Khemiri R., Makni Y.F. зазначають, що культурна система країни впливає на процеси прийняття управлінських рішень (Toumi N.B.F., et al., 2022 [2]). У продовженні цієї тези

Baldini M. та ін. зауважують, що культура впливає на добровільне та обов'язкове розкриття інформації про сталий розвиток (Baldini M., et al., 2018 [3]). Деякі вчені зазначають, що країнах із низьким рівнем соціальної згуртованості та нерівним розподілом можливостей менеджмент відчуває більший обов'язок серед ключових зацікавлених сторін забезпечити збільшення розкриття корпоративної інформації через звітність ESG (Ioannis I., Serafeim G., 2012 [4]). Але крім культури існують і раціональні мотиви, що лежать в основі звітування про практику ESG на ринках капіталу. Розкриття інформації про сталий розвиток розглядається як ефективний інструмент управління ризиками (Aboud A., Diab A., 2018 [5]). Не відкидаючи можливість впливу культурного фактору, все ж таки слід зауважити, що бажання мінімізувати ризики є більш логічним і раціональним чинником впливу.

Між тим, запровадження практик корпоративної соціальної відповідальності та сталого розвитку має центральне значення для задоволення очікувань зацікавлених сторін (Tanimoto K., 2019 [6]). Тому вважається, що інтеграція сталих бізнес-стратегій в культуру організації відповідає очікуванням широкого кола стейкхолдерів (Helfaya A., et al., 2023 [1]). Як наслідок, інтеграція ESG у стратегічні бізнес-операції стає важливою при оцінці ефективності економічної діяльності

компанії (Tanimoto K., 2019 [10]). Так само, як і соціально відповідальне інвестування як інвестиційна стратегія, що враховує два основні компоненти: (1) стійкий фінансовий прибуток, який зосереджується на довгострокових фінансових показниках для створення акціонерної вартості; (2) нефінансові прибутки для захисту інтересів зацікавлених сторін крім акціонерів (Zumente I., Bistrova J., 2021 [7]).

Саме тому дослідники підкреслюють, що зацікавлені сторони все більше чинять тиск на компанії, щоб мінімізувати негативний вплив їхньої економічної діяльності на суспільство (Helfaya A., et al., 2023 [1]). Також зацікавлені сторони чинять тиск, вимагаючи від компаній більш детальної інформації про практики сталого розвитку через розкриття ESG (Kotsantonis S., et al., 2016 [8]). Зростання рівня прозорості, в наслідок якої компанії діють помітно та звітують про свою економічну діяльність, гарантує, що вони у значному ступені несуть відповідальність за свої дії (Aboud A., Diab A., 2019 [9], Moussa T., et al., 2021 [10]).

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ ТА ФОРМУЛЮВАННЯ МЕТИ СТАТТІ

Враховуючи важливість досліджуваної тематики для сучасного бізнесу та значну кількість досліджень, присвячених окремим факторам впливу на зміст та структуру подання інформації щодо урахування цілей сталого розвитку в процесі економічної діяльності компанії, було поставлено за мету дослідити, систематизувати та узагальнити теоретичні засади представлення даних про екологічні, соціальні та управлінські наслідки (ESG) економічної діяльності компанії.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Як стверджують сучасні вчені, дослідження розкриття інформації щодо факторів ESG значно збільшилися за останні роки завдяки розвитку теоретичних засад через урахування низки теорій, зокрема агентської теорії, теорії зацікавлених сторін, теорії сигналізації, інституційної теорії та теорії легітимності (Helfaya A., et al., 2023 [1]).

Агентська теорія (agency theory) наголошує на наявності агентських проблем та асиметрії інформації між принципалами (акціонерами, власниками) та агентами (менеджментом) (Raimo N., et al., 2021 [11]) і підкреслює необхідність вирівнювання стимулів для забезпечення того, щоб агенти діяли в найкращих інтересах принципалів. Згідно з агентською теорією, принципал делегує повноваження з управління агенту, який повинен відповідати найкращим інтересам принципала, але зазвичай переслідує власні цілі (Carnini Pulino S., et al., 2022 [12]). Теорія зацікавлених сторін (stakeholder theory) припускає, що всі учасники компанії повинні бути підзвітні акціонерам та іншим зацікавленим сторонам (Freeman R.E., 1994 [13]), та приділяє значну увагу необхідності враховувати інтереси різноманітних стейкхолдерів, таких як співробітники, клієнти, громади та навколишнє середовище, під час прийняття корпоративних рішень (Nasta L., et al., 2024 [14]). Теорія сигналізації (signaling theory) враховує ринкові сигнали для

усунення інформаційної асиметрії, тим самим підвищуючи ймовірність прийняття обґрунтованих рішень між двома сторонами. Інституційна теорія (institutional theory) висвітлює вплив інституційної власності та ширшого інституційного середовища на корпоративну практику, включаючи винагороду менеджменту, та дає уявлення про те, як інституційні інвестори та зовнішній тиск формують зв'язок між практикою ESG та винагородою керівників (Nasta L., et al., 2024 [14]). Scott W.R., Meyer W.J. припускають, що існують організаційні практики застосовуються тому, що вони відповідають інституційним очікуванням, які не знаходяться під твердим контролем. Це тісно пов'язане з теорією легітимності (theory of legitimacy), оскільки компанії прагнуть гарантувати, що вони працюють у межах соціальних норм (Scott W.R., Meyer W.J., 1994 [13]).

Як зазначають Helfaya A., Morris R., Aboud A., така багато теоретична основа, що включає агентську теорію, теорії зацікавлених сторін і сигналізації, інституційну теорію та теорію легітимності, важлива, щоб зрозуміти практики та детермінанти розкриття ESG інформації (Helfaya A., et al., 2023 [1]).

По-перше, агентська теорія є однією з найбільш широко використовуваних теоретичних точок зору для пояснення зв'язку між характеристиками корпоративного управління та практикою корпоративного розкриття інформації (Tarmuji I., et al., 2016 [16]). Агентська теорія пов'язана з практиками розкриття ESG, їх впливом на ефективність компанії (Alsayegh M.F., et al., 2020 [17]) та стверджує, що менеджмент бере участь у діяльності орієнтованої на ESG і розкритті інформації відповідно до власних інтересів. Зокрема, за наявності асиметричної інформації, коли керівництво (агент) володіє більшим обсягом відомостей про компанію та вирішує приховати певні дані від інвесторів (принципала), виникають моральні ризики (Manita R., et al., 2018 [18]). Водночас розкриття ESG з оприлюдненням додаткових даних для покращення зв'язку між керівництвом та інвесторами, мінімізує проблему принципал-агент (Connolly B., et al., 2011). Відповідно, розкриття інформації ESG є інструментом, здатним зменшити інформаційну асиметрію, таким чином пом'якшуючи ризики (Manita R., et al., 2018 [18]). Менеджмент, що розкриває свою ESG ефективність, зменшує такі майбутні ризики, як екологічний ризик, судові витрати та погана репутація (Eccles N.S., Viviers S., 2011).

По-друге, теорія стейкхолдерів зосереджена на необхідності управління очікуваннями зацікавлених сторін, які мають здатність забезпечити компанію ресурсами (фінансовим, виробничим, соціальним, людським, екологічним капіталом), необхідними для забезпечення безперервної економічної діяльності (Connolly B., et al., 2011). З таких позицій теорія стейкхолдерів сприяє використанню інструментів внутрішнього управління, зосереджених на стратегіях досягнення нефінансових цілей, таких як пошук покращення соціального добробуту та навколишнього середовища (Helfaya A., et al., 2023 [1]). Практика управління, що максимізує цінність, може орієнтуватись на вигоди акціонерів завдяки належній практиці урядування (Peng L.S., Isa M., 2020, Rezaee Z., 2016).

По-третє, теорія сигналізації зосереджена на зменшенні інформаційної асиметрії завдяки збільшенню каналів зв'язку, а отже збільшенню кількості інформації, доступної у взаємодії компанії з користувачами (Rezaee Z., 2016). Кінцевий користувач даних самостійно вибирає, як інтерпретувати інформацію, сигнал, який надсилає компанія (Healy P.M., Palepu K.G., 2001). Відповідно, інформація про розкриття ESG використовується як інструмент для добровільного надання даних про заходи сталого розвитку та розкриття показників ефективності ESG (Lys T., et al., 2015). Thornton P.H., Flynn K.H. стверджують, що теорія сигналізації припускає, що рішення про добровільне розкриття інформації безпосередньо пов'язане з цінністю та ефективністю ESG (Thornton P.H., Flynn K.H., 2003). Добровільне розкриття нефінансової інформації допомагає інвесторам передбачити економічні прибутки та сигналізує про досягнення у сфері сталого розвитку, легітимізує існування компанії та підтримує або відновлює корпоративну репутацію (Helfaya A., Moussa T., 2017).

По-четверте, інституційна теорія є загально прийнятою основою ESG управління, оскільки розкриття ESG відіграє важливу роль у зображенні репутації корпоративної сталості (Campbell J.L., 2007). Як наслідок, інституційна теорія відображає вплив соціальної та екологічної ефективності на корпоративний успіх компанії (Bilyay-Erdogan S., 2022). В рамках парадигми інституційної теорії компанії сприймаються як економічні одиниці, що діють у рамках, створених установами з очікуваннями (Campbell J.L., 2007). Компанії, які працюють у країнах зі схожими інституційними структурами, мають тенденцію демонструвати схожі форми поведінки, зокрема етичної. У такому контексті етична поведінка стає нормативним інститутом, оскільки включає неформальні правила, пов'язані з мораллю та цінностями (Scott W.R., 2013).

По-п'яте, за теорією легітимності, корпоративна правомірність і виправданість дій досягається шляхом оприлюднення значного обсягу корисної інформації про ESG, що допомагає зацікавленим сторонам оцінити вплив компаній на суспільство та навколишнє середовище (Helfaya A., Moussa T., 2017). Нефінансова звітність про сталий розвиток є ключовою формою корпоративної комунікації, яку компанії використовують для досягнення стратегічних цілей, тим самим підвищуючи власну легітимність (Reber B., et al., 2022). Використовуючи звітність ESG, компанії демонструють громадськості відповідність суспільним нормам, таким чином мотивуючи розкривати більше інформації, щоб легітимізувати своє існування та досягти сталого зростання та соціального схвалення суспільства (Shaukat A., et al., 2016). Розкриття ESG може бути використано, щоб переконати спільноти в тому, що компанії працюють відповідно до своїх соціальних норм та очікувань (Eccles N.S., Viviers S., 2011).

Базуючись на наведених вище узагальненнях, варто погодитись з Helfaya A., Morris R., Aboud A., що пояснення щодо практики розкриття ESG інформації засновано на положеннях п'ять теорій, пов'язаних одна з одною, щоб створити структуру для розкриття процесів сталого розвитку сучасних компаній (Helfaya A., et al., 2023 [1]).

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Враховуючи важливість теми сталого розвитку, досліджені теорії мають важливе значення для розкриття інформації про екологічні, соціальні та управлінські наслідки економічної діяльності компанії. Відповідні теоретичні засади пояснюють яким має бути рівень прозорості та як залучення зацікавлених сторін (у різних контекстах, через внутрішні або зовнішні впливи) і ступінь залучення сприяють або перешкоджають урахуванню цілей сталого розвитку. Виходячи з одержаних висновків, групи зацікавлених сторін можуть впливати на реалізацію цілей сталого розвитку, здійснювати тиск, вимагаючи відповідного розкриття інформації, діяти спільно з менеджментом при прийнятті рішень в компаніях і контролювати процеси їхньої імплементації.

Література:

1. Bilyay-Erdogan S. Corporate ESG Engagement and Information Asymmetry: The Moderating Role of Country-Level Institutional Differences. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 2022, pp. 1—37. <https://doi.org/10.1080/20430795.2022.2128710>
2. Campbell J.L. Why Would Corporations Behave in Socially Responsible Ways? An Institutional Theory of Corporate Social Responsibility. *The Academy of Management Review*, 2007, Vol. 32, pp. 946-967. <https://doi.org/10.5465/amr.2007.25275684>
3. Carnini Pulino S., Ciaburr M., Sveva Magnanelli B., Nasta L. Does ESG Disclosure Influence Firm Performance? *Sustainability*, 2022, Vol. 14 (13), 7596. <https://doi.org/10.3390/su14137595>
4. Connelly B., Certo T.S., Dunae Ireland R., Reutzel R.C. Signaling Theory: A Review and Assessment. *Journal of Management*, 2011, Vol. 37, pp. 39—67. <http://dx.doi.org/10.1177/0149206310388419>
5. Eccles N.S., Viviers S. The Origins and Meanings of Names Describing Investment Practices That Integrate a Consideration of ESG Issues in the Academic Literature. *Journal of Business Ethics*, 2011, Vol. 104, pp. 389—402. <http://dx.doi.org/10.1007/s10551-011-0917-7>
6. Freeman R.E. The Politics of Stakeholder Theory: Some Future Directions. *Business Ethics Quarterly*, 1994, Vol. 4, pp. 409—421. <https://doi.org/10.2307/3857340>
7. Healy P.M., Palepu K.G. Information Asymmetry, Corporate Disclosure, and the Capital Markets: A Review of the Empirical Disclosure Literature. *SSRN Electronic Journal*, 2001, Vol. 31, pp. 405—440. [http://dx.doi.org/10.1016/S0165-4101\(01\)00018-0](http://dx.doi.org/10.1016/S0165-4101(01)00018-0)
8. Helfaya A., Moussa T. Do Board's Corporate Social Responsibility Strategy and Orientation Influence Environmental Sustainability Disclosure? *Business Strategy and the Environment*, 2017, Vol. 26, pp. 1061—1077. <http://dx.doi.org/10.1002/bse.1960>
9. Helfaya A., Whittington M. Does Designing Environmental Sustainability Disclosure Quality Measures Make a Difference? *Bus. Strategy Environ.* 2019, Vol. 28, pp. 525—541. <https://doi.org/10.1002/bse.2262>
10. Ioannis I., Serafeim G. What Drives Corporate Social Performance? The Role of Nation-Level Institutions.

J. Int. Bus. Stud. 2012, Vol. 43, pp. 834-864. <http://dx.doi.org/10.1057/jibs.2012.26>

10. Scott W.R. Institutions and Organizations: Ideas, Interests, and Identities; SAGE Publications: New York, NY, USA, 2013, 266 p.

11. Scott W.R., Meyer W.J. Institutional Environments and Organizations: Structural Complexity and Individualism; Sage: New York, NY, USA, 1994, 328 p.

12. Shaukat A., Qiu Y., Trojanowski G. Board Attributes, Corporate Social Responsibility Strategy, and Corporate Environmental and Social Performance. Journal of Business Ethics, 2016, Vol. 135, pp. 569—585. <http://dx.doi.org/10.1007/s10551-014-2460-9>

13. Tanimoto K. Do Multi-Stakeholder Initiatives Make for Better CSR. Corporate Governance, 2019, Vol. 19, pp. 704—716. <http://dx.doi.org/10.1108/CG-08-2018-0267>

14. Tarmuji I., Maelah R., Tarmuji N.H. The Impact of Environmental, Social and Governance Practices (ESG) on Economic Performance: Evidence from ESG Score. Environmental Science, Economics International journal trade, economics and finance, 2016, Vol. 7, pp. 67—74. <http://dx.doi.org/10.18178/ijtef.2016.7.3.501>

15. Thornton P.H., Flynn K.H. Entrepreneurship, Networks, and Geographies. In Handbook of Entrepreneurship Research: An Interdisciplinary Survey and Introduction; Springer: Boston, MA, USA, 2003, pp. 401—433. http://dx.doi.org/10.1007/0-387-24519-7_16

16. Toumi N.B.F., Khemiri R., Makni Y.F. Board Directors' Home Regions and CSR Disclosure: Evidence from France. J. Appl. Account. Res. 2022, Vol. 23, pp. 509—539. <http://dx.doi.org/10.1108/JAAR-02-2021-0032>

17. Zumente I., Bistрова J. ESG Importance for Long-Term Shareholder Value Creation: Literature vs. Practice. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity, 2021, Vol. 7, 13 p. <https://doi.org/10.3390/joitmc7020127>

References:

1. Bilyay-Erdogan, S. (2022), "Corporate ESG Engagement and Information Asymmetry: The Moderating Role of Country-Level Institutional Differences", Journal of Sustainable Finance & Investment, pp. 1—37. <https://doi.org/10.1080/20430795.2022.2128710>

2. Campbell, J.L. (2007), "Why Would Corporations Behave in Socially Responsible Ways? An Institutional Theory of Corporate Social Responsibility", The Academy of Management Review, Vol. 32, pp. 946—967. <https://doi.org/10.5465/amr.2007.25275684>

3. Carnini Pulino, S., Ciaburr, M., Sveva Magnanelli, B. and Nasta, L. (2022), "Does ESG Disclosure Influence Firm Performance?", Sustainability, Vol. 14 (13), 7596. <https://doi.org/10.3390/su14137595>

4. Connelly, B., Certo, T.S., Dunae Ireland, R. and Reutzel, R.C. (2011), "Signaling Theory: A Review and Assessment", Journal of Management, Vol. 37, pp. 39—67. <http://dx.doi.org/10.1177/0149206310388419>

5. Eccles, N.S. and Viviers, S. (2011), "The Origins and Meanings of Names Describing Investment Practices That Integrate a Consideration of ESG Issues in the Academic

Literature", Journal of Business Ethics, Vol. 104, pp. 389—402. <http://dx.doi.org/10.1007/s10551-011-0917-7>

6. Freeman, R.E. (1994), "The Politics of Stakeholder Theory: Some Future Directions", Business Ethics Quarterly, Vol. 4, pp. 409—421. <https://doi.org/10.2307/3857340>

7. Healy, P.M. and Palepu, K.G. (2001), "Information Asymmetry, Corporate Disclosure, and the Capital Markets: A Review of the Empirical Disclosure Literature", SSRN Electronic Journal, Vol. 31, pp. 405—440. [http://dx.doi.org/10.1016/S0165-4101\(01\)00018-0](http://dx.doi.org/10.1016/S0165-4101(01)00018-0)

8. Helfaya, A. and Moussa, T. (2017), "Do Board's Corporate Social Responsibility Strategy and Orientation Influence Environmental Sustainability Disclosure?", Business Strategy and the Environment, Vol. 26, pp. 1061—1077. <http://dx.doi.org/10.1002/bse.1960>

9. Helfaya, A. and Whittington, M. (2019), "Does Designing Environmental Sustainability Disclosure Quality Measures Make a Difference?", Bus. Strategy Environ, Vol. 28, pp. 525—541. <https://doi.org/10.1002/bse.2262>

10. Ioannis, I. and Serafeim, G. (2012), "What Drives Corporate Social Performance? The Role of Nation-Level Institutions", J. Int. Bus. Stud. Vol. 43, pp. 834—864. <http://dx.doi.org/10.1057/jibs.2012.26>

10. Scott, W.R. (2013), Institutions and Organizations: Ideas, Interests, and Identities, SAGE Publications, New York, NY, USA.

11. Scott, W.R. and Meyer, W.J. (1994), Institutional Environments and Organizations: Structural Complexity and Individualism, Sage, New York, NY, USA.

12. Shaukat, A., Qiu, Y. and Trojanowski, G. (2016), "Board Attributes, Corporate Social Responsibility Strategy, and Corporate Environmental and Social Performance", Journal of Business Ethics, Vol. 135, pp. 569—585. <http://dx.doi.org/10.1007/s10551-014-2460-9>

13. Tanimoto, K. (2019), "Do Multi-Stakeholder Initiatives Make for Better CSR", Corporate Governance, Vol. 19, pp. 704—716. <http://dx.doi.org/10.1108/CG-08-2018-0267>

14. Tarmuji, I., Maelah, R. and Tarmuji, N.H. (2016), "The Impact of Environmental, Social and Governance Practices (ESG) on Economic Performance: Evidence from ESG Score", Environmental Science, Economics International journal trade, economics and finance, Vol. 7, pp. 67—74. <http://dx.doi.org/10.18178/ijtef.2016.7.3.501>

15. Thornton, P.H. and Flynn, K.H. (2003), "Entrepreneurship, Networks, and Geographies", In Handbook of Entrepreneurship Research: An Interdisciplinary Survey and Introduction, Springer, Boston, MA, USA, pp. 401—433. http://dx.doi.org/10.1007/0-387-24519-7_16

16. Toumi, N.B.F., Khemiri, R. and Makni, Y.F. (2022), "Board Directors' Home Regions and CSR Disclosure: Evidence from France", J. Appl. Account. Res., Vol. 23, pp. 509—539. <http://dx.doi.org/10.1108/JAAR-02-2021-0032>

17. Zumente, I. and Bistрова, J. (2021), "ESG Importance for Long-Term Shareholder Value Creation: Literature vs. Practice", Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity, Vol. 7, 13 p. <https://doi.org/10.3390/joitmc7020127>

Стаття надійшла до редакції 01.04.2024 р.